

چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۰

دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری

مقدمه

اشتغال و بیکاری، از جمله موضوع‌های اساسی اقتصاد هر کشوری است، به گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری، به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی جوامع تلقی می‌شود. نرخ بیکاری یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. طرح آمارگیری نیروی کار با هدف برآورد شاخص‌های نیروی کار به صورت فصلی و سالانه و همچنین تغییرات آن در کل کشور، نقاط شهری، نقاط روستایی و تغییرات سالانه در استان‌ها با روش نمونه‌گیری چرخشی^۱ در فصول مختلف سال اجرا می‌شود. این طرح اولین بار در ۱۳۸۴ آغاز شد و پس از آن در ماه میانی هر فصل اجرا شده است. پیش از آن طرح دیگری تحت عنوان آمارگیری از ویژگی‌های اشتغال و بیکاری خانوار اجرا می‌شد. طرح مذکور اولین بار در سال ۱۳۷۳ و پس از آن در سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ یک بار در سال و فقط در ماه آبان و از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲ در هر فصل و در سال ۱۳۸۳ در ماه‌های اردیبهشت و آبان انجام گرفت. برای بهبود کیفیت طرح و انطباق بیشتر با مفاهیم بین‌المللی به ویژه سازمان بین‌المللی کار^۲، در طرح مذکور بازنگری به عمل آمد تا به صورت طرح فعلی و با عنوان طرح آمارگیری نیروی کار به اجرا در بیاید.

در این طرح به دلیل ماهیت ادواری آن از نمونه پایه استفاده می‌شود. نمونه پایه، نمونه‌ای است که می‌توان از آن برای چند دوره از یک آمارگیری ادواری یا چند آمارگیری، زیر نمونه‌هایی انتخاب کرد. نمونه پایه این طرح بر اساس اطلاعات فهرست‌برداری سرشماری سال ۱۳۸۵ طراحی و مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱ - Rotation Sampling

۲ - International Labour Organization (ILO)

تعاریف و مفاهیم

• جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته‌ی تقویمی قبل از هفته‌ی آمارگیری (هفته‌ی مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

• شاغل

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر که در طول هفته‌ی مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده^۱ و یا بنا به دلایلی به‌طور موقت کارشان را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. شاغلان به‌طور عمده شامل دو گروه مزد و حقوق‌بگیران و خوداشتغالان می‌شوند. ترک موقت کار در هفته‌ی مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی برای مزد و حقوق‌بگیران و تداوم کسب و کار برای خوداشتغالان، به‌عنوان اشتغال محسوب می‌شود. افراد زیر نیز به‌لحاظ اهمیتی که در فعالیت اقتصادی کشور دارند، شاغل محسوب می‌شوند:

- افرادی که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند، کار می‌کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد).
- کارآموزانی که در دوره‌ی کارآموزی فعالیتی در ارتباط با فعالیت مؤسسه‌ی محل کارآموزی انجام می‌دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا خدمات سهیم هستند، فعالیت آن‌ها "کار" محسوب می‌شود.
- محصلانی که در هفته‌ی مرجع مطابق تعریف، کار کرده‌اند.
- تمام افرادی که در نیروهای مسلح به‌صورت کادر دائم یا موقت خدمت می‌کنند (نیروهای مسلح شامل پرسنل کادر، درجه‌داران و سربازان وظیفه‌ی نیروهای نظامی و انتظامی).

• بیکار

بیکار به تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر اطلاق می‌شود که:

- ۱) در هفته‌ی مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند).
- ۲) در هفته‌ی مرجع و یا هفته‌ی بعد از آن آماده برای کار باشند (برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی آماده باشند).
- ۳) در هفته‌ی مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند).

افرادی که به‌دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده‌اند نیز بیکار محسوب می‌شوند.

• اشتغال ناقص

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سرکار یا غایب موقت از محل کار بوده، به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

۱- بر اساس استاندارد سازمان بین‌المللی کار (ILO)

شاخص‌ها

نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر) به جمعیت در سن کار، ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ مشارکت اقتصادی} = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}}{\text{جمعیت ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}} \times 100$$

نرخ بیکاری

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله، (یا ۱۵-۲۹ ساله)

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله) به جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)}}{\text{جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)}} \times 100$$

سهم اشتغال ناقص

عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص به جمعیت شاغل، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{سهم اشتغال ناقص} = \frac{\text{جمعیت دارای اشتغال ناقص}}{\text{جمعیت شاغل}} \times 100$$

نتایج طرح در سال ۱۳۹۰

بر اساس نتایج این طرح در سال ۱۳۹۰، عمده‌ترین شاخص‌های نیروی کار در جدول ۱ ارائه شده است. همچنین جدول ۲ تغییرات شاخص‌های نیروی کار را نسبت به سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد. در جداول ۳-۴ و ۵-۶ به ترتیب شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار در فصول مختلف سال ۱۳۹۰ و سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۰ به تفکیک استان ارائه شده است.

جدول ۱- شاخص‌های نیروی کار به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی - سال ۱۳۹۰						
نقاط روستایی	نقاط شهری	زن	مرد	کل کشور	شاخص‌های نیروی کار	
۳۹/۸	۳۵/۸	۱۲/۶	۶۰/۷	۳۶/۹	نرخ	فعالیت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر
۶۷۴۴۹۰۴	۱۶۶۴۲۷۲۸	۳۹۶۸۹۱۵	۱۹۴۱۸۷۱۷	۲۳۳۸۷۶۳۳	تعداد	
۸/۹	۱۳/۷	۲۰/۹	۱۰/۵	۱۲/۳	نرخ	بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر
۶۰۲۹۱۳	۲۲۷۴۶۹۵	۸۳۰۹۹۶	۲۰۴۶۶۱۲	۲۸۷۷۶۰۸	تعداد	
۱۹/۸	۳۰/۰	۴۲/۷	۲۲/۹	۲۶/۵	نرخ	بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله
۲۷۵۱۰۷	۷۹۶۷۴۴	۳۱۳۷۲۷	۷۵۸۱۲۵	۱۰۷۱۸۵۲	تعداد	
۱۷/۷	۲۶/۵	۴۰/۳	۲۰/۱	۲۴/۰	نرخ	بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله
۴۱۰۱۴۷	۱۴۹۹۹۲۵	۶۱۸۰۵۵	۱۴۹۲۰۱۶	۱۹۱۰۰۷۲	تعداد	
۵۰/۴	۵/۰	۲۶/۳	۱۷/۲	۱۸/۶	سهم	اشتغال در بخش کشاورزی
۳۰۹۶۲۰۳	۷۱۳۷۳۰	۸۲۵۱۳۴	۲۹۸۴۷۹۹	۳۸۰۹۹۳۳	تعداد	
۲۸/۰	۳۵/۷	۲۳/۳	۳۵/۲	۳۳/۴	سهم	اشتغال در بخش صنعت
۱۷۲۲۰۲۴	۵۱۲۴۸۲۲	۷۳۱۴۱۳	۶۱۱۵۴۳۳	۶۸۴۶۸۴۶	تعداد	
۲۱/۶	۵۹/۴	۵۰/۴	۴۷/۶	۴۸/۰	سهم	اشتغال در بخش خدمات
۱۳۳۳۷۶۳	۸۵۲۹۴۰۳	۱۵۸۱۳۷۲	۸۲۷۱۷۹۵	۹۸۵۳۱۶۷	تعداد	
۱۲/۵	۷/۶	۴/۴	۹/۹	۹/۰	سهم اشتغال ناقص جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	
۳۶/۳	۴۱/۸	۱۵/۴	۴۴/۶	۴۰/۲	سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیش تر	

* علت اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن ارقام است.

بررسی نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت) نشان می‌دهد که ۳۶/۹ درصد جمعیت در سن کار (۱۰ ساله و بیشتر) از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که نرخ مشارکت اقتصادی در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی کمتر بوده است.

بررسی نرخ بیکاری نشان می‌دهد که ۱۲/۳ درصد از جمعیت فعال، بیکار بوده‌اند. بر اساس این نتایج، نرخ بیکاری در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیشتر بوده است.

بررسی سهم اشتغال ناقص نشان می‌دهد که ۹/۰ درصد جمعیت شاغل دارای اشتغال ناقص بوده‌اند. این شاخص در بین مردان بیشتر از زنان و در نقاط روستایی بیشتر از نقاط شهری بوده است.

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۴۸/۰ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود

اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش های صنعت با ۳۳/۴ درصد و کشاورزی با ۱۸/۶ درصد قرار دارند.

نرخ بیکاری جوانان ۲۴ - ۱۵ ساله حاکی از آن است که ۲۶/۵ درصد از جمعیت فعال ۲۴ - ۱۵ ساله بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیشتر بوده است.

نرخ بیکاری جوانان ۲۹ - ۱۵ ساله نیز حاکی از آن است که ۲۴/۰ درصد از جمعیت فعال ۲۹ - ۱۵ ساله بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیشتر بوده است.

بررسی سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیش تر نشان می‌دهد، ۴۰/۲ درصد شاغلین به طور معمول بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار می‌کنند. این شاخص که یکی از نماگرهای کار شایسته می‌باشد نشان می‌دهد در کشور سهم زیادی از شاغلین بیش تر از استاندارد کار می‌کنند.

جدول ۲- تغییرات شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی - سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹

شاخص‌های نیروی کار	کل کشور		مرد		زن		نقاط شهری		نقاط روستایی	
	تغییر	سال ۸۹	تغییر	سال ۸۹	تغییر	سال ۸۹	تغییر	سال ۸۹	تغییر	سال ۸۹
نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)	-۱/۴	۳۸/۳	-۱/۴	۶۲/۱	-۱/۴	۱۴/۱	-۱/۵	۳۷/۳	-۱/۵	۴۰/۸
نرخ بیکاری	-۱/۲	۱۳/۵	-۱/۴	۱۱/۹	۰/۴	۲۰/۵	-۱/۶	۱۵/۳	-۰/۱	۹/۱
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	-۲/۲	۲۸/۷	-۲/۶	۲۵/۵	۱/۴	۴۱/۳	-۴/۰	۳۴/۰	۱/۴	۱۸/۴
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله	-۱/۵	۲۵/۵	-۱/۷	۲۱/۸	۰/۶	۳۹/۷	-۲/۵	۲۹/۰	۰/۶	۱۷/۱

همانطوری که مشاهده می‌شود جدول ۲ مقادیر و تغییرات شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار را بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد. تغییرات این شاخص‌ها در سطح کل کشور به شرح زیر است:

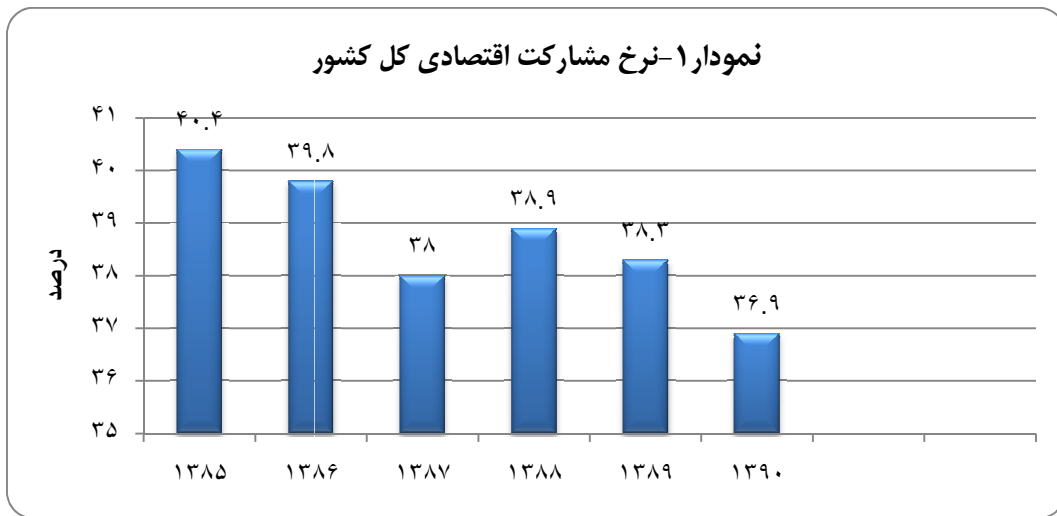
- نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور (نرخ فعالیت) نسبت به سال ۱۳۸۹، ۱/۴ درصد کاهش یافته است.

- نرخ بیکاری کل کشور نسبت به سال ۱۳۸۹، ۱/۲ درصد کاهش یافته است.

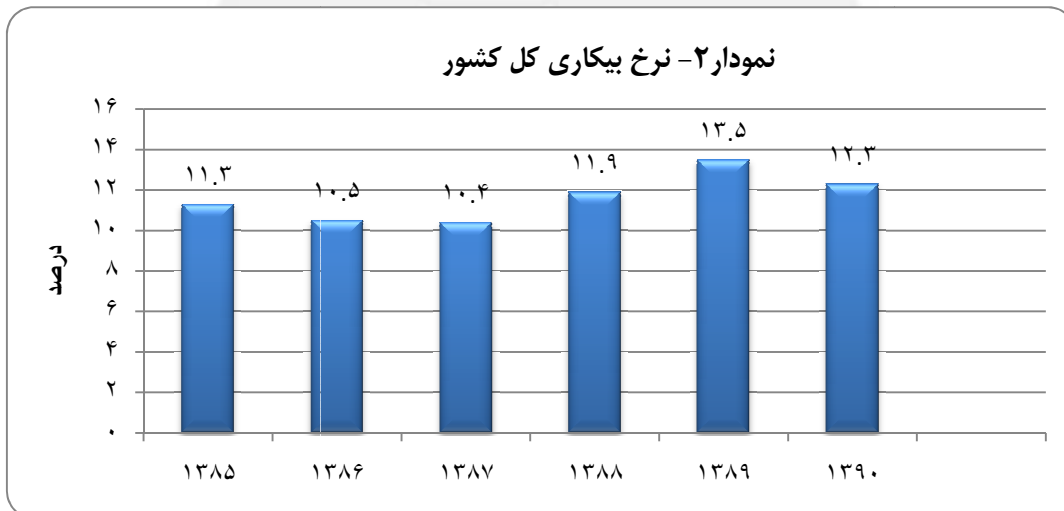
- نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله کل کشور نسبت به سال ۱۳۸۹، ۲/۲ درصد کاهش یافته است.

- نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله کل کشور نسبت به سال ۱۳۸۹، ۱/۵ درصد کاهش یافته است.

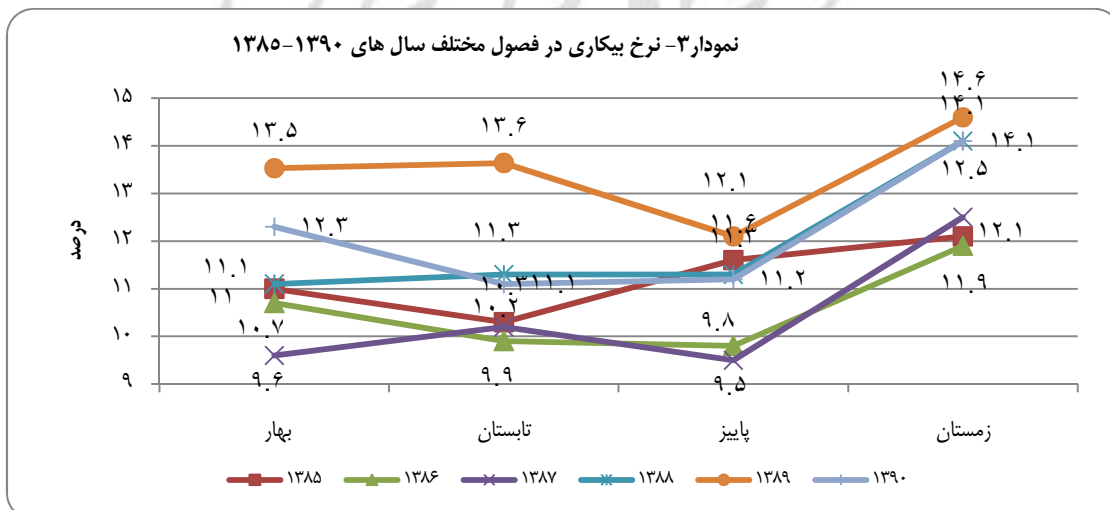
نمودار ۱- نرخ مشارکت اقتصادی را در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

نمودار ۲- نرخ بیکاری را در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

نمودار ۳- نرخ بیکاری را در فصول مختلف سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

جدول ۳ نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری را در سال ۱۳۹۰ و فصول مختلف به تفکیک استان نشان می‌دهد.

جدول ۳ - شاخص‌های نیروی کار به تفکیک استان - سال ۱۳۹۰										
استان	سالانه		بهار		تابستان		پائیز		زمستان	
	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری
کل کشور	۳۶٫۹	۱۲٫۳	۳۸٫۸	۱۲٫۳	۳۷٫۰	۱۱٫۱	۳۵٫۷	۱۱٫۸	۳۵٫۹	۱۴٫۱
آذربایجان شرقی	۳۹٫۸	۸٫۸	۴۱٫۵	۸٫۸	۳۹٫۶	۷٫۵	۳۹٫۵	۹٫۴	۳۸٫۶	۹٫۵
آذربایجان غربی	۴۱٫۹	۱۳٫۰	۴۱٫۸	۱۰٫۱	۴۵٫۳	۸٫۵	۴۱٫۱	۱۲٫۳	۳۹٫۵	۲۱٫۵
اردبیل	۴۲٫۵	۱۲٫۷	۴۵٫۳	۱۴٫۷	۴۴٫۳	۸٫۵	۴۰٫۶	۹٫۹	۳۹٫۸	۱۸٫۱
اصفهان	۳۹٫۶	۱۳٫۲	۴۱٫۹	۱۴٫۸	۴۰٫۵	۱۳٫۹	۳۶٫۳	۱۱٫۲	۳۹٫۹	۱۲٫۶
البرز	۳۸٫۰	۱۹٫۳	۴۰٫۰	۲۰٫۷	۳۸٫۰	۱۷٫۷	۳۷٫۹	۲۰٫۷	۳۶٫۱	۱۸٫۱
ایلام	۳۶٫۹	۱۵٫۷	۳۹٫۰	۱۶٫۷	۳۵٫۷	۱۴٫۴	۳۶٫۵	۱۴٫۶	۳۶٫۵	۱۷٫۱
بوشهر	۳۴٫۱	۱۱٫۰	۳۵٫۰	۱۱٫۷	۳۳٫۸	۱۳٫۷	۳۱٫۷	۷٫۰	۳۵٫۸	۱۱٫۱
تهران	۳۶٫۰	۱۱٫۳	۳۷٫۴	۱۲٫۵	۳۵٫۳	۱۰٫۸	۳۵٫۰	۹٫۰	۳۶٫۲	۱۲٫۸
چهارمحال و بختیاری	۳۶٫۷	۱۳٫۳	۳۶٫۸	۱۲٫۳	۳۷٫۴	۱۰٫۸	۳۷٫۱	۱۲٫۴	۳۵٫۷	۱۷٫۸
خراسان جنوبی	۳۸٫۱	۸٫۴	۳۹٫۵	۹٫۴	۳۸٫۱	۵٫۷	۳۷٫۹	۷٫۱	۳۷٫۰	۱۱٫۵
خراسان رضوی	۳۶٫۵	۹٫۱	۴۱٫۶	۸٫۹	۳۵٫۶	۶٫۸	۳۳٫۹	۸٫۱	۳۵٫۱	۱۲٫۶
خراسان شمالی	۳۷٫۸	۱۲٫۱	۴۲٫۰	۹٫۹	۳۸٫۳	۸٫۰	۳۶٫۱	۱۳٫۳	۳۵٫۰	۱۷٫۹
خوزستان	۳۳٫۷	۱۰٫۵	۳۳٫۵	۹٫۷	۳۱٫۹	۹٫۳	۳۵٫۳	۱۲٫۵	۳۳٫۸	۱۰٫۳
زنجان	۴۱٫۶	۸٫۴	۴۴٫۶	۸٫۱	۴۳٫۷	۷٫۵	۴۰٫۰	۸٫۴	۳۸٫۳	۹٫۶
سمنان	۳۳٫۹	۱۰٫۳	۳۶٫۰	۱۲٫۸	۳۵٫۷	۱۰٫۸	۳۳٫۰	۸٫۵	۳۰٫۹	۸٫۷
سیستان و بلوچستان	۲۶٫۱	۹٫۹	۲۸٫۴	۹٫۶	۲۶٫۶	۱۱٫۶	۲۲٫۹	۶٫۱	۲۶٫۳	۱۲٫۰
فارس	۳۷٫۳	۱۸٫۵	۴۱٫۵	۲۰٫۶	۳۷٫۷	۱۹٫۱	۳۵٫۲	۱۶٫۴	۳۴٫۶	۱۷٫۶
قزوین	۳۹٫۸	۱۲٫۴	۴۰٫۹	۱۲٫۶	۴۱٫۴	۱۱٫۵	۴۰٫۳	۱۰٫۳	۳۶٫۵	۱۵٫۴
قم	۳۴٫۵	۹٫۸	۳۵٫۷	۱۰٫۱	۳۴٫۰	۸٫۷	۳۴٫۶	۱۱٫۵	۳۳٫۷	۸٫۹
کردستان	۳۹٫۹	۱۴٫۰	۴۱٫۲	۱۲٫۴	۴۰٫۷	۱۲٫۸	۳۹٫۴	۱۵٫۵	۳۸٫۵	۱۵٫۵
کرمان	۳۴٫۳	۱۲٫۱	۳۲٫۹	۱۳٫۸	۳۳٫۵	۶٫۵	۳۴٫۸	۱۶٫۸	۳۵٫۹	۱۱٫۴
کرمانشاه	۳۳٫۲	۱۵٫۷	۳۶٫۶	۱۳٫۸	۳۴٫۴	۱۱٫۷	۳۰٫۵	۲۰٫۱	۳۱٫۷	۱۷٫۹
کهگیلویه و بویراحمد	۳۰٫۲	۱۴٫۱	۳۱٫۲	۱۹٫۲	۳۰٫۰	۱۴٫۰	۲۹٫۷	۱۱٫۶	۲۹٫۸	۱۱٫۰
گلستان	۳۸٫۶	۸٫۷	۴۰٫۰	۸٫۳	۴۰٫۸	۷٫۵	۳۸٫۵	۸٫۴	۳۵٫۳	۱۰٫۶
گیلان	۳۸٫۸	۱۶٫۶	۴۳٫۳	۱۱٫۷	۳۸٫۳	۱۶٫۸	۳۶٫۹	۱۷٫۷	۳۶٫۷	۲۱٫۰
لرستان	۳۷٫۰	۱۹٫۲	۳۷٫۳	۱۷٫۳	۳۹٫۷	۱۵٫۴	۳۵٫۱	۱۸٫۸	۳۶٫۲	۲۵٫۵
مازندران	۳۹٫۱	۱۰٫۲	۴۰٫۰	۷٫۹	۳۹٫۵	۱۰٫۳	۳۸٫۷	۱۰٫۶	۳۸٫۳	۱۲٫۳
مرکزی	۳۶٫۹	۱۱٫۰	۳۹٫۸	۹٫۸	۳۶٫۸	۸٫۴	۳۴٫۹	۱۲٫۵	۳۶٫۲	۱۳٫۴
هرمزگان	۳۲٫۸	۱۱٫۰	۳۳٫۲	۱۲٫۰	۳۱٫۷	۱۳٫۱	۳۳٫۳	۸٫۹	۳۲٫۹	۱۰٫۴
همدان	۳۷٫۹	۱۲٫۴	۳۸٫۸	۱۰٫۶	۳۹٫۰	۹٫۴	۳۸٫۳	۱۱٫۳	۳۵٫۵	۱۸٫۳
یزد	۳۵٫۶	۶٫۰	۳۶٫۹	۷٫۴	۳۵٫۹	۶٫۹	۳۴٫۶	۴٫۳	۳۴٫۸	۵٫۴

جدول ۴- شاخص‌های عمده نیروی کار به تفکیک استان - سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۸۹

نرخ بیکاری		نرخ مشارکت اقتصادی		استان
۹۰	۸۹	۹۰	۸۹	
۱۲,۳	۱۳,۵	۳۶,۹	۳۸,۳	کل کشور
۸,۸	۱۱,۷	۳۹,۸	۴۳,۵	آذربایجان شرقی
۱۳,۰	۱۲,۴	۴۱,۹	۴۲,۸	آذربایجان غربی
۱۲,۷	۱۴,۲	۴۲,۵	۴۴,۳	اردبیل
۱۳,۲	۱۵,۳	۳۹,۶	۴۱,۳	اصفهان
۱۹,۳	-	۳۸,۰	-	البرز
۱۵,۷	۱۵,۸	۳۶,۹	۳۸,۸	ایلام
۱۱,۰	۱۳,۳	۳۴,۱	۳۴,۷	بوشهر
۱۱,۳	۱۴,۲	۳۶,۰	۳۷,۵	تهران
۱۳,۳	۱۳,۶	۳۶,۷	۳۹,۲	چهارمحال و بختیاری
۸,۴	۹,۱	۳۸,۱	۳۷,۹	خراسان جنوبی
۹,۱	۱۰,۶	۳۶,۵	۴۰,۸	خراسان رضوی
۱۲,۱	۷,۶	۳۷,۸	۳۳,۶	خراسان شمالی
۱۰,۵	۱۴,۹	۳۳,۷	۳۶,۵	خوزستان
۸,۴	۹,۶	۴۱,۶	۴۴,۰	زنجان
۱۰,۳	۱۲,۰	۳۳,۹	۳۵,۲	سمنان
۹,۹	۱۲,۱	۲۶,۱	۲۹,۹	سیستان و بلوچستان
۱۸,۵	۲۰,۵	۳۷,۳	۳۶,۹	فارس
۱۲,۴	۱۱,۲	۳۹,۸	۳۸,۲	قزوین
۹,۸	۱۰,۴	۳۴,۵	۳۵,۵	قم
۱۴,۰	۱۵,۱	۳۹,۹	۴۰,۶	کردستان
۱۲,۱	۱۱,۰	۳۴,۳	۳۴,۱	کرمان
۱۵,۷	۱۴,۵	۳۳,۲	۳۵,۱	کرمانشاه
۱۴,۱	۱۳,۲	۳۰,۲	۳۰,۲	کهگیلویه و بویراحمد
۸,۷	۸,۵	۳۸,۶	۳۹,۵	گلستان
۱۶,۶	۱۶,۷	۳۸,۸	۴۱,۵	گیلان
۱۹,۲	۱۷,۳	۳۷,۰	۳۶,۳	لرستان
۱۰,۲	۱۱,۷	۳۹,۱	۳۸,۵	مازندران
۱۱,۰	۹,۷	۳۶,۹	۳۷,۰	مرکزی
۱۱,۰	۱۱,۲	۳۲,۸	۳۱,۶	هرمزگان
۱۲,۴	۱۳,۹	۳۷,۹	۳۸,۷	همدان
۶,۰	۹,۴	۳۵,۶	۳۷,۰	یزد

جدول ۵- سهم بخش‌های عمده فعالیت به تفکیک استان - سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۸۹						استان
خدمات		صنعت		کشاورزی		
۹۰	۸۹	۹۰	۸۹	۹۰	۸۹	
۴۸,۰	۴۸,۶	۳۳,۴	۳۲,۲	۱۸,۶	۱۹,۲	کل کشور
۳۸,۴	۳۹,۵	۴۲,۶	۳۸,۲	۱۹,۰	۲۲,۳	آذربایجان شرقی
۴۰,۳	۴۰,۰	۲۴,۰	۲۴,۷	۳۵,۸	۳۵,۲	آذربایجان غربی
۳۶,۳	۳۷,۲	۲۳,۶	۲۴,۸	۴۰,۰	۳۸,۰	اردبیل
۴۹,۴	۴۷,۵	۳۹,۹	۴۱,۱	۱۰,۷	۱۱,۵	اصفهان
۵۵,۹	-	۴۱,۱	-	۳,۰	-	البرز
۴۴,۴	۴۳,۴	۳۰,۲	۲۸,۶	۲۵,۳	۲۸,۰	ایلام
۵۷,۸	۶۱,۱	۲۵,۲	۲۴,۷	۱۷,۰	۱۴,۲	بوشهر
۶۲,۷	۶۱,۵	۳۵,۹	۳۷,۰	۱,۴	۱,۶	تهران
۴۱,۳	۳۷,۱	۴۲,۱	۴۲,۵	۱۶,۶	۲۰,۵	چهارمحال و بختیاری
۳۵,۷	۳۳,۷	۳۴,۲	۳۶,۷	۳۰,۲	۲۹,۶	خراسان جنوبی
۴۵,۳	۴۷,۴	۲۹,۹	۲۷,۲	۲۴,۷	۲۵,۴	خراسان رضوی
۳۶,۳	۳۶,۵	۲۶,۶	۲۶,۳	۳۷,۲	۳۷,۳	خراسان شمالی
۴۸,۵	۵۲,۹	۳۴,۸	۳۱,۷	۱۶,۷	۱۵,۴	خوزستان
۳۳,۵	۳۱,۸	۳۳,۲	۳۱,۵	۳۳,۲	۳۶,۷	زنجان
۵۱,۳	۴۹,۲	۳۶,۰	۳۸,۶	۱۲,۷	۱۲,۱	سمنان
۴۰,۹	۴۱,۸	۳۵,۱	۳۸,۱	۲۴,۰	۲۰,۱	سیستان و بلوچستان
۴۴,۸	۴۸,۹	۳۱,۰	۲۸,۰	۲۴,۲	۲۳,۰	فارس
۴۰,۶	۴۱,۰	۳۷,۴	۳۶,۸	۲۲,۰	۲۲,۲	قزوین
۵۵,۴	۵۵,۶	۳۹,۳	۳۸,۹	۵,۳	۵,۵	قم
۴۳,۵	۴۵,۷	۲۷,۴	۲۳,۵	۲۹,۱	۳۰,۸	کردستان
۳۹,۶	۳۸,۹	۳۱,۳	۲۹,۲	۲۹,۱	۳۱,۹	کرمان
۴۷,۱	۵۰,۰	۲۵,۴	۲۲,۵	۲۷,۵	۲۷,۶	کرمانشاه
۴۷,۹	۴۸,۶	۳۲,۴	۲۹,۸	۱۹,۷	۲۱,۶	کهگیلویه و بویراحمد
۴۱,۵	۴۰,۱	۲۹,۲	۲۸,۰	۲۹,۳	۳۱,۹	گلستان
۴۹,۴	۵۰,۳	۲۵,۴	۲۴,۷	۲۵,۱	۲۵,۰	گیلان
۴۲,۱	۳۹,۰	۲۸,۲	۲۷,۶	۲۹,۶	۳۳,۴	لرستان
۴۹,۰	۴۹,۰	۳۱,۹	۲۹,۹	۱۹,۲	۲۱,۱	مازندران
۴۰,۵	۴۱,۷	۳۹,۱	۳۵,۰	۲۰,۴	۲۳,۳	مرکزی
۵۵,۸	۵۸,۰	۲۹,۳	۲۶,۶	۱۴,۹	۱۵,۴	هرمزگان
۴۳,۸	۴۴,۹	۳۱,۴	۲۸,۶	۲۴,۸	۲۶,۵	همدان
۴۵,۸	۴۴,۷	۴۳,۲	۴۴,۱	۱۰,۹	۱۱,۲	یزد

جدول ۶- سهم بخش‌های عمده فعالیت در فصول مختلف سال به تفکیک استان - سال ۱۳۹۰

استان	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	خدمات	صنعت	کشاورزی	خدمات	صنعت	کشاورزی	خدمات	صنعت	کشاورزی	خدمات	صنعت	کشاورزی
کل کشور	۴۷,۸	۳۱,۸	۲۰,۴	۴۷	۳۳	۲۰	۴۸,۳	۳۴,۲	۱۷,۵	۴۹,۲	۳۴,۷	۱۶,۱
آذربایجان شرقی	۳۹,۴	۴۲,۲	۱۸,۴	۳۷,۵	۳۸,۶	۲۳,۹	۳۷,۳	۴۵,۲	۱۷,۵	۴۴,۹	۴۴,۹	۱۵,۹
آذربایجان غربی	۳۸,۸	۲۴,۸	۳۶,۴	۳۸,۱	۲۳,۸	۳۸,۱	۴۱	۲۴,۵	۳۴,۵	۲۲,۷	۳۳,۴	۴۱
اردبیل	۳۹	۲۳,۵	۳۷,۵	۳۵,۶	۲۳,۱	۴۱,۳	۳۳,۷	۲۵,۱	۴۱,۲	۲۲,۹	۴۰	۳۳,۷
اصفهان	۵۰,۱	۳۸,۹	۱۱	۴۹	۳۸,۲	۱۲,۸	۵۰,۳	۳۹,۷	۱۰,۱	۴۲,۸	۸,۹	۵۰,۳
البرز	۵۵,۳	۴۰,۵	۴,۱	۵۳,۶	۴۲,۹	۳,۵	۵۵,۹	۴۲,۴	۱,۷	۳۸,۷	۲,۶	۵۵,۹
ایلام	۴۲,۴	۲۹,۵	۲۸,۱	۴۴,۸	۲۸,۵	۲۶,۷	۴۵,۴	۳۰	۲۴,۶	۳۳	۲۱,۸	۴۵,۴
بوشهر	۵۸,۷	۲۶,۳	۱۵	۵۸,۴	۲۴,۶	۱۷	۵۸,۴	۲۵,۵	۱۶,۱	۲۴,۳	۱۹,۷	۵۸,۴
تهران	۶۴,۴	۳۳,۹	۱,۸	۶۳,۹	۳۴,۸	۱,۴	۶۲,۵	۳۶	۱,۵	۳۹,۱	۱	۶۲,۵
چهارمحال و بختیاری	۳۷,۲	۴۶,۲	۱۶,۶	۴۰,۶	۴۱,۸	۱۷,۶	۴۳	۳۹,۶	۱۷,۴	۴۰,۶	۱۴,۶	۴۳
خراسان جنوبی	۳۵,۷	۳۴,۸	۲۹,۵	۳۴,۸	۳۵,۱	۳۰,۱	۳۴,۵	۳۳	۳۲,۵	۳۳,۷	۲۸,۳	۳۴,۵
خراسان رضوی	۴۶	۲۶,۷	۲۷,۳	۴۱,۳	۳۲	۲۶,۸	۴۲,۷	۳۱,۱	۲۶,۲	۳۰,۴	۱۷,۸	۴۲,۷
خراسان شمالی	۳۴,۳	۲۳,۱	۴۲,۷	۳۳	۲۸,۳	۳۸,۸	۳۷,۵	۲۹,۴	۳۳,۱	۲۵,۹	۳۲,۵	۳۷,۵
خوزستان	۴۹,۵	۳۲,۵	۱۷,۹	۴۸,۲	۳۵,۳	۱۶,۵	۴۸,۸	۳۴,۸	۱۶,۵	۳۶,۷	۱۶	۴۸,۸
زنجان	۳۰,۳	۳۲,۴	۳۷,۳	۳۱,۸	۳۱,۸	۳۶,۳	۳۶,۲	۳۲,۶	۳۱,۳	۳۶,۴	۲۷,۲	۳۶,۲
سمنان	۵۱,۶	۳۴,۱	۱۴,۳	۳۸,۵	۳۸,۵	۱۱,۴	۵۱,۴	۳۵,۴	۱۳,۲	۳۶	۱۱,۶	۵۱,۴
سیستان و بلوچستان	۳۸,۹	۳۵	۲۶,۱	۳۵,۹	۳۵,۹	۲۴,۹	۴۱,۵	۳۵,۷	۲۲,۸	۳۳,۸	۲۲	۴۱,۵
فارس	۴۷,۵	۲۵,۴	۲۷,۱	۴۴,۷	۳۳,۶	۲۱,۷	۴۲	۳۶,۲	۲۱,۸	۲۹,۴	۲۶	۴۲
قزوین	۳۷	۳۸,۴	۲۴,۶	۳۸,۴	۳۸,۴	۲۱,۴	۳۸,۸	۳۶,۴	۲۴,۸	۳۶,۲	۱۶,۵	۳۸,۸
قم	۵۶,۹	۳۸,۴	۴,۷	۳۸,۷	۳۸,۷	۵,۳	۵۵,۸	۳۸,۵	۵,۷	۴۱,۶	۵,۳	۵۵,۸
کردستان	۴۰,۹	۲۷,۸	۳۱,۳	۲۷,۷	۲۷,۷	۲۹,۵	۴۵,۴	۲۶,۸	۲۷,۸	۲۷,۲	۲۷,۷	۴۵,۴
کرمان	۳۹,۱	۲۹,۸	۳۱,۱	۳۷,۳	۳۳,۲	۲۹,۵	۴۲,۸	۳۰	۲۷,۳	۳۲,۱	۲۸,۷	۴۲,۸
کرمانشاه	۴۳,۳	۲۲,۴	۳۴,۳	۲۹	۲۵	۲۹	۴۸,۹	۲۷	۲۱,۶	۲۷,۷	۲۳,۴	۵۱,۴
کهگیلویه و بویراحمد	۴۸,۱	۳۰,۸	۲۱,۱	۴۶,۳	۳۴,۲	۱۹,۵	۴۷,۵	۳۳,۵	۱۹	۳۰,۹	۱۹,۳	۴۷,۵
گلستان	۴۳,۲	۲۷,۷	۲۹,۲	۳۱,۱	۲۸	۳۱,۱	۳۹,۹	۳۰,۳	۲۹,۸	۳۱	۲۶,۸	۳۹,۹
گیلان	۴۳,۱	۲۱,۴	۳۵,۵	۴۳,۱	۲۳,۶	۲۹,۱	۵۴,۴	۳۰,۳	۱۵,۳	۲۷,۷	۱۷,۱	۵۴,۴
لرستان	۴۰	۲۸,۹	۳۱,۱	۲۷,۲	۲۷,۲	۳۲,۷	۴۴	۲۷,۷	۲۸,۳	۲۹,۲	۲۵,۹	۴۴
مازندران	۴۶	۳۰,۶	۲۳,۴	۴۹,۲	۲۹,۵	۲۱,۳	۵۵,۸	۳۸,۵	۵,۷	۳۴,۷	۱۵,۳	۵۰,۹
مرکزی	۳۷,۹	۳۸,۷	۲۳,۴	۳۹,۶	۳۷	۲۳,۴	۴۳,۷	۳۹,۱	۱۷,۲	۴۱,۸	۱۷,۲	۴۳,۷
هرمزگان	۵۵,۵	۳۱,۴	۱۳,۱	۵۶,۳	۲۹,۲	۱۴,۴	۵۳,۹	۲۹,۴	۱۶,۷	۲۷,۳	۱۵	۵۳,۹
همدان	۴۲,۴	۳۰,۷	۲۶,۸	۴۳,۱	۳۱,۶	۲۵,۳	۴۳,۳	۳۲,۴	۲۴,۴	۳۰,۷	۲۲,۴	۴۳,۳
یزد	۴۳,۳	۴۴,۶	۱۲,۱	۴۵,۲	۴۳	۱۱,۷	۴۶,۷	۴۲,۹	۱۰,۴	۴۲,۳	۹,۵	۴۶,۷